

Lausuntopyyntö muistiosta yhdistelmävakuutukseksi
STM012:00/2018 1207790 v. 2
STM/637/2018

LAUSUNTO YHDISTELMÄVAKUUTUSTA KOSKEVASTA MUISTIOSTA

Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU ry kiittää sosiaali- ja terveysministeriötä mahdollisuudesta lausua yhdistelmävakuutusta koskevasta muistiosta ja toteaa seuraavaa:

Yhdistelmävakuutuksen tarve

Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU ry edustaa taide- ja kulttuurialan korkeakoulutettuja asiantuntijoita. Edustamillamme aloilla ansiotaso on useiden eri tutkimusten perusteella pääsääntöisesti matalaa ja toisaalta työn teon muotojen mosaiikkimainen yhdistäminen tavallista. Tällainen työskentely johtaa siihen, että alalla ei ole neuvotteluvoimaa. Sen vuoksi järjestömme pitää hyvänä avauksena nyt esitettyä yhdistelmävakuutusta.

Nykyinen monimuotoinen työelämä edellyttää, että työttömyysturvassa pystytään huomioimaan kaikki työn tekemisen tavat. Sen vuoksi pidämme hyvänä, että yhdistelmävakuutusehdotus huomioi

- palkansaajan työssäoloehdon täyttävät palkansaajat, joka tekevät myös yrittäjinä työtä
- yrittäjän työssäoloehdon täyttävät yrittäjät, jotka tekevät myös palkansaajina töitä
- palkansaajana ja yrittäjänä rinnakkain toimivat
- työnantajina toimivat yrittäjät.

Vakuutukselle on näkemyksemme mukaan suuri tarve. Ongelmana pidämme muistiossa esitetyn mallin mahdollista kallista hintaa, joka vaikuttanee suoraan jäsentemme halukkuuteen ottaa vakuutus. Mosaiikkityötä taide- ja kulttuurialalla tekevien tulotaso on varsin vaihteleva, mutta pääsääntöisesti se jää melko alhaiseksi. Koska lausuntoa on pyydetty myös useilta muilta matalatasoisilta aloilta, saattaa vakuutuksen hinnan arviointikin jäädä sitä kautta hieman virheelliseksi, kun hyvätuloisemmilta ammattiryhmiltä ei ole pyydetty lausuntoa.

Työssäoloehto ja sääntelyn ymmärrettävyys

Järjestömme katsoo, että muistiossa esitetty 15 kk:n työssäoloehto on liian pitkä, vaikka sitä perustellaan mm. rahoituksen kestävyydellä. Mahdollisen vakuutuksenottajan näkökulmasta työssäoloehdon on oltava lyhyempi ja katsomme, että siinä on sovellettava palkansaajiin sovellettavaa työssäoloehto. Katsomme, että yhdistelmävakuutusta tulevat tarvitsemaan erityisesti pienimuotoisesti omassa työssä työllistyvät taide- ja kulttuurialan ammattilaiset. He tekevät usein työtään näennäisesti itsenäisessä toimeksiantotyössä ja asema vertautuu enemmän palkansaajaan palkkiotason, toimeksiannon aikataulun ja toimeksiannon laadullisten kriteerien osalta. Tällaisessa työssä tehtävä työ on neuvotteluasemaltaan heikko mm. ja yksi ongelma on kollektiivisten neuvotteluvoimien puuttuminen.

Katsomme edelleen, että jäsenmaksuperusteen on oltava yksiselitteinen, selkeä ja ymmärrettävä sekä yksitulkintainen ollakseen todellinen työttömyysvakuutusvaihtoehto. Myös soveltamisohjeiden tulee olla selkeitä ja valtakunnallisesti yhdenmukaisesti tulkittavia. Kannatamme Akavan Erityisalojen näkemystä siitä, että työssäoloehto olisi voitu tarkastella nyt ehdotettujen samanaikaisten prosentti- ja euromääräisten jäsenmaksujen lisäksi portaittain kertyvien ansioiden mukaan.

Vakuutuksen rahoitus

Muistiossa esitetty rahoitusmalli voi muodostua vakuutuksen ottajan näkökulmasta liian hintavaksi ja se vähentää taide- ja kulttuurialan matala-ansioisissa, heikossa taloudellisessa asemassa olevien ammattiryhmien kiinnostusta sitä kohtaan. Sen vuoksi rahoitusmallien lisätarkastelu on paikallaan. Samalla tulee varmistua siitä, että eri aloilla ja eri kassoilla yhdistelmävakuutuksen hinta on vakio eikä se vaihtelee yksittäisen vakuutusentarjoajan mukaan. Kun rahoitusta ja vakuutuksen hintaa tarkastellaan, on samalla tarkasteltava mahdollisuuksia valtion osuuteen kustannuksista.

Muistion esityksen mukaan tekijät kustantavat itse koko vakuutuksen. Tämä tarkoittaa näin toteutuessaan tekijän todellisen palkkion pienentymistä ja se tukee alhaista ansiotason kehitystä tukemalla heikkoa kannattavuuskehitystä. Esitämmekin, että yhdistelmävakuutuksen kustannus voitaisiin eritellä laskussa ja siirtää se siten yksittäiseltä tekijältä tilaajan maksettavaksi. Tämä vaihtoehto kohdistaisi kustannuksen oikeudenmukaisemmin ja hillitsisi palkkatyön siirtämistä toimeksiantotyön piiriin.

Ehdotuksen voimaantulo

Kannatamme lämpimästi yhdistelmävakuutuksen jatkovalmistelua, ja toivomme esittämiemme näkemysten tulevan siinä huomioituiksi.

Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU ry

Hallitus